

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Suomen kliinisen fysiologian yhdistys ry:n ja Suomen Lääkäriliiton kliinisen fysiologian alaostaston lausunto valtioneuvoston asetuksesta erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä, lausuntopyyntö STM037:00/2017

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt erikoislääkäriyhdistysten ja Lääkäriliiton alaostosten arvioita valtioneuvoston asetustalonnoksesta erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä. Suomen kliinisen fysiologian yhdistys ry sekä Lääkäriliiton kliinisen fysiologian alaostasto kiittävät mahdollisuudesta esittää näkemyksensä asiasta ja esittävät yhteisenä arvionaan seuraavaa:

Mielestämme lausuntopyynnön kohteena olevan asetustalonnoksen pyrkimykset erikoissairaanhoidon keskittämiseen palvelujen laadun, potilasturvallisuuden, tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi ovat myönteisiä. Luonnos ei sisällä konkreettisia säädöksiä diagnostisten alojen tai tutkimusten keskittämisestä. Kuitenkin on ennakoitavissa, että toteutuessaan eräiden erikoissairaanhoidon toimenpiteiden ja hoitojen keskittäminen johtaa luonnolliseen diagnostisen palvelutarjonnan muovautumiseen paikallisen kliinisten alojen tekemän työnjaon mukaisesti. Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen erikoisalalle on tyypillistä keskitetty laboratoriotoininta diagnostisten palveluiden laadun ja taloudellisen tehokkuuden optimoimiseksi, ja yksiköt toimintaympäristöstä riippuen palvelevat useita erikoissairaanhoidon konservatiivisia ja operatiivisia erikoisalvoja sekä perusterveydenhuoltoa. Eri erikoissairaanhoidon tasoilla palvelutuotanto on myös muovautunut kliinisten alojen muodostaman toimintaympäristön perusteella, ja mahdolliset investoinnit ja kehityssuunnitelmat ovat perustuneet olemassa oleviin tai ennustettaviin diagnostisten palveluiden tarpeeseen.

Kuten 1.9.2016 kirjatussa asiaa koskevassa lausunnossa olemme todenneet, edellä mainituista syistä emme näe suurta tarvetta lainsäädännöllisin toimin lähteä tarkoin määrittelemään kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen diagnostisen palvelutoiminnan sisältöä yliopistosairaaloissa tai laajan päivityksen sairaaloissa, ja pidämme siis asetuksen nykyistä sisältöä riittävänä oman alamme kannalta. Mikäli vaativien diagnostisten erikoisalujen tutkimuksia koskevaa alueellisen tehtävänjaon ohjeistusta tullaan myöhemmin tarkentamaan, kuten asetustalonnoksen perustelumuiustiossa todetaan, olemme luonnollisesti halukkaita vaikuttamaan säädösten sisältöön alamme koskevissa asioissa.

Pidämme tärkeänä, että lakimuutoksen soveltamisvaiheessa diagnostiset erikoisalajat kuten kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede otetaan mukaan suunnitteluun kun paikallisesti sovitaan erikoissairaanhoidon työnjaosta. Eräiden erikoissairaanhoidon tehtävien keskittäminen, kuten alueellisten syöpäkeskusten toiminta, saattaa johtaa diagnostisen palvelutarpeen lisääntymiseen paikallisesti. Esimerkiksi fuusiokuvantamista käytetään lisääntyvästi syöpätautien, neurologian ja infektiosairauksien diagnostiikassa, jonka resursointi on muutostilanteessa turvattava erikoissairaanhoidon kasvukeskuksissa. Tiettyjen kliinifysiologisten tutkimusten päivystyksellinen tarve voi myös näissä sairaaloissa lisääntyä päivystystoiminnan keskittymisen vuoksi. Nykyisen erikoislääkärimäärän puitteissa varsinaisten päivystysaikaisten tutkimusten tarjoaminen ei ole kuitenkaan erikoisalallamme mahdollista. Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede kärsii erikoislääkäripulasta ja alan koulutusta tulisi tehostaa STM:n erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutustarpeen arviointiraportin sekä sairaanhoidollisia tukipalveluja SOTE-rakenteissa koskevan esiselvityksen mukaisesti. Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen alalla erikoiskoulutuksessa esiintyy myös alueellista epätasa-arvoa. Koulutusta tarjotaan tällä hetkellä vain neljässä yliopistosairaalassa. Oulussa ei alan koulutusta toistaiseksi ole.

Suomen kliinisen fysiologian yhdistys ry.

Pekka Malmberg

Puheenjohtaja

Suomen Lääkäriliiton kliinisen fysiologian alaosasto

Sorjo Mätzke

puheenjohtaja